Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

1-1

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Aan Minister van SZW

Datum
5 mei 2023

nota

Tijdelijk besluit experiment inspanningsplicht WW

Onze referentie
2023

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
11

Aanleiding

- UWV en SZW hebben de afgelopen periode constructief samengewerkt om tot een gedegen onderzoeksopzet te komen voor een grootschalig onderzoek naar de werking van de sollicitatieplicht WW in de praktijk als invulling van de wettelijke inspanningsplicht.[1]
- Beoogde startdatum van het onderzoek is eerste kwartaal 2024. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), die de juridische basis voor dit onderzoek vormt, is 1 februari 2024.
- Er ligt momenteel een concept AMvB, namelijk het Tijdelijk Besluit experiment inspanningsplicht WW (hierna: Besluit) klaar, dat is afgestemd met UWV.
- In de werkmap vindt u tevens (1) het verzoek om een uitvoeringstoets voor het Besluit (de AMvB) aan UWV, (2) het verzoek voor de beoordeling op aspecten van regeldruk en administratieve lasten aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) en (3) het verzoek voor de toetsing vanuit cliëntperspectief aan de Landelijke Cliëntenraad (LCR). Na uw akkoord, zal DG SZI de brieven ondertekenen en laten verzenden.
- De opdrachtbrief aan UWV is in concept afgestemd met UWV en de uitvoeringstoets zal naar verwachting eind juni/begin juli worden aangeleverd. De volgende stap is de internetconsultatie in gang zetten.

Geadviseerd besluit

- We adviseren u om akkoord te gaan met het concept Besluit en het in gang zetten van de internetconsultatie voor dit Besluit. Ook adviseren we u akkoord te gaan met het persbericht dat hierover is opgesteld.
- We adviseren u om akkoord te gaan met het niet informeren van de ministerraad over de internetconsultatie.
- We verzoeken u akkoord te gaan met de toetsingsverzoeken aan UWV, ATR en LCR.

Kernpunten

- Het voorliggende Besluit is afgestemd met UWV en is gebaseerd op het door UWV opgestelde (en met SZW afgestemde) plan van aanpak. Daarom verwachten wij geen (grote) complicaties in de reactie van UWV op het verzoek tot de uitvoeringstoets.

[1] Over dit onderzoek bent u eerder geïnformeerd afgelopen november via een nota; zie bijlagen.

- Ten behoeve van de internetconsultatie is een persbericht opgesteld en afgestemd met communicatie. Dit bericht treft u aan in de bijlagen bij de nota.
- Sinds kort moet ook expliciet aan u worden voorgelegd of de ministerraad wel of niet wordt geïnformeerd over de internetconsultatie. Dat is aan de orde bij politiek gevoelige dossiers en bij onderwerpen uit het Coalitieakkoord. In dit geval betreft het (enkel) een onderzoek naar de effectiviteit van de sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht en andere invullingen daarvan. Ook staat dit onderwerp niet in het Coalitieakkoord. Ons advies is daarom de ministerraad niet te informeren over deze internetconsultatie.
- Uiteraard wordt het Besluit verderop in het formele (wetgevings)proces zoals gebruikelijk voorgelegd aan de ministerraad.
- Het onderzoek vergelijkt de effectiviteit van diverse varianten van invulling van de inspanningsplicht met elkaar, te weten:
  1. Huidige werkwijze: de standaard verplichting van 4 sollicitatieactiviteiten per 4 weken ('de sollicitatieplicht'), inclusief geautomatiseerde registratie en handhaving bij UWV. Dit betreft de controlegroep.
  2. Eigen initiatief variant: de WW-gerechtigde zoekt op eigen initiatief naar werk, dus zonder harde inspanningsplicht maar mét ondersteuningsaanbod vanuit UWV binnen het huidig dienstverleningsconcept.
  3. Individuele afspraken variant: de norm hierbij is maatwerkafspraken voor iedere WW-gerechtigde vanaf de start van de WW-uitkering, waarbij de WW-gerechtigde zelf een plan van aanpak opstelt inzake de re-integratieactiviteiten. Dit plan wordt besproken met de WW-gerechtigde en goedgekeurd door UWV. Hier wordt periodiek feedback op gegeven door de adviseur werk. Op de afspraken wordt gehandhaafd.
- In onderstaande tabel is in een schematisch overzicht inzichtelijk gemaakt wat er geldt ten aanzien van elke variant:

	Status quo	Eigen initiatief	Individuele afspraken
Toepasselijkheid inspanningsplicht	√	X	√
Toepasselijkheid registratieplicht voor sollicitatieactiviteiten	√	X	√
Handhaving op inspanningsplicht	√	X	√
Toepasselijkheid overige WW-verplichtingen die niet zien op inspanningen voor nieuw werk	√	√	√
Toepasselijkheid sollicitatieplicht 4x4	√	X	X
Toepasselijkheid verplichting passende arbeid behouden	√	√	√
Toepasselijkheid verplichting passende arbeid verkrijgen/aanvaarden	√	X	√
Recht op dienstverlening / ondersteuning	√	√	√
Mogelijkheid tot afzien van deelname alternatieve variant (opt-out)	X	√	√

- Voor dit onderzoek is een AMvB vereist, omdat de eigen initiatief variant niet in overeenstemming is met het huidig wettelijk kader van de WW rondom de inspanningsplicht. Op basis van artikel 130 WW (de experimenteerbepaling) is het mogelijk om tijdelijk, bij wijze van experiment, af te wijken van o.a. de wettelijke inspanningsplicht om te kunnen onderzoeken of en zo ja welke mogelijkheden er zijn om de inschakeling in de arbeid van WW-gerechtigden

doeltreffender uit te voeren. Op basis hiervan is het concept Besluit ontwikkeld. Met dit Besluit wordt het mogelijk om tijdelijk een andere, afwijkende invulling te geven aan de inspanningsplicht.

- Hoewel de eerste variant (huidige werkwijze) en derde variant (individuele afspraken) in overeenstemming zijn met de wettelijke inspanningsplicht, zijn er in het Besluit ten behoeve van de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming ook voor de deelnemers uit die varianten nadere regels gesteld over verplichtingen die gelden.
- Het onderzoek start in het eerste kwartaal van 2024. De doorlooptijd van het onderzoek en het daaraan ten grondslag liggende Besluit is iets minder dan 4 jaar: ongeveer vier maanden om het experiment eerst in pilotvorm te testen en vervolgens breed te implementeren binnen de diverse vestigingen van UWV, één jaar inclusieperiode waarin WW-gerechtigden die instromen in de WW worden ingedeeld in één van de drie varianten, twee jaar (max WW-duur) ten behoeve van de follow-up en vervolgens ruim een half jaar om de data compleet te krijgen en het eindrapport te kunnen schrijven. De eerste tussentijdse onderzoeksresultaten worden op zijn vroegst vierde kwartaal 2026 verwacht.
- [redacted] hebben geoordeeld dat het niet noodzakelijk is voor dit Besluit een Beleids-data protection impact assessment (DPIA) uit te voeren. UWV is namelijk zelfstandig verwerkingsverantwoordelijk in het kader van dit onderzoek en het ministerie van SZW is niet betrokken bij de gegevensverwerking. Wel is in het verzoek om uitvoeringstoets aan UWV het verzoek opgenomen om na te gaan of het noodzakelijk is een uitvoerings-DPIA te verrichten, zodat de mogelijke gegevensverwerkingsrisico's in de uitvoering en de eventuele maatregelen in kaart kunnen worden gebracht.
- In de beleidsvoorbereidende fase is samen met UWV een Doenvermogentoets SBK uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn verwerkt in dit concept Besluit om dit Besluit zo doenbaar mogelijk te maken voor WW-gerechtigden. Zie onder nadere toelichting onderzoek een concreet voorbeeld waaruit blijkt op welke wijze de resultaten uit de Doenvermogentoets zijn meegenomen.
- De Tweede Kamer zal over de opzet voor dit onderzoek nader worden geïnformeerd via de aankomende Stand van de Uitvoering in juni 2023. Ook zijn de sociale partners al schriftelijk over dit onderzoek geïnformeerd via de SZZ. Op 23 mei a.s. staat een bijeenkomst bij de SZZ gepland om het onderzoek tevens mondeling toe te lichten.

Nadere toelichting onderzoek

Looptijd

- De langere looptijd van het onderzoek is een bewuste keuze. De instroomperiode van een jaar is nodig om voldoende WW-gerechtigden te kunnen includeren in het onderzoek. Bijkomend voordeel hiervan is dat de resultaten niet zullen worden beïnvloed door seizoensinvloeden. We beogen immers dat de uitspraken uit het onderzoek breed te generaliseren zijn en bijvoorbeeld niet voornamelijk over seizoensgebonden werkloosheid gaan.[2]
- De langere looptijd wordt met name veroorzaakt door de volgtijd van de deelnemers aan dit onderzoek, die twee jaar is. Enerzijds is hiervoor gekozen omdat dit de maximumduur van de WW is en UWV dus op deze manier alle

[2] De langere looptijd zou als positief (bij)effect ook kunnen hebben dat we op deze wijze kunnen kijken naar het effect van eventuele conjunctuurschommelingen.

deelnemers aan het onderzoek gedurende hun hele (maximale) WW duur à twee jaar kan volgen. Anderzijds is met het onderzoek beoogd voor zoveel mogelijk deelnemers de duurzaamheid van eventuele effecten in kaart te brengen, en kan het zijn dat bepaalde effecten pas op een wat langere termijn zichtbaar worden.

- Wat helpt is dat we gedurende het onderzoek kijken naar tussentijdse resultaten. De eerste tussentijdse resultaten van het onderzoek worden verwacht in het vierde kwartaal van 2026. We kunnen dan ook bezien of eerdere interventies op het gebied van de inrichting van de inspanningsplicht al wenselijk zijn en die dan ook al in gang gaan zetten. Mocht dit een wetswijziging vergen, dan is daar gelet op het wetgevingsproces wel gemiddeld twee jaar voor nodig.

Populatie

- De populatie voor dit onderzoek zal bestaan uit WW-gerechtigden die instromen in het WW-regime. Het onderzoek beslaat dus expliciet geen WW-gerechtigden die al voor de start van het onderzoek tot het WW-bestand behoren.
- Op basis van voorgaand onderzoek is de verwachting dat het verschil tussen de onderzoeksgroepen, bijvoorbeeld op het gebied van uitstroom naar werk, niet heel groot zal zijn. Om deze kleine verschillen betrouwbaar (significant) vast te kunnen stellen zijn ruim 9.000 personen per onderzoeksgroep nodig.
- Met dit onderzoek is ook beoogd deze kleine effecten te kunnen vaststellen voor subgroepen van 25% van de WW-populatie, zoals de oudere WW-gerechtigde (zie ook hieronder bij burgerperspectief voor een nadere toelichting waarom dit wenselijk is).
- Een totaal van 9.000 WW-gerechtigden per onderzoeksgroep is dan te weinig. Onderzoekstechnisch is het gewenst dat een subgroep van 25% van de WW-gerechtigden al 9.000 personen per onderzoeksgroep telt. Dat betekent dat er (ruim) 9.000/0,25 = 37.500 WW-gerechtigden per onderzoeksgroep nodig zijn. De totale onderzoekspopulatie bestaat dan uit (3 onderzoeksgroepen * 37.500) = 112.500 WW-gerechtigden. Een nadere toelichting van hoe UWV tot deze aantallen in de onderzoeksopzet is gekomen treft u aan in bijlage 3.4 van het Plan van Aanpak, dat is als bijlage is toegevoegd bij deze nota.
- Het uiteindelijke onderzoeksaantal hangt af van het aantal UWV-vestigingen dat in staat is aan dit onderzoek medewerking te verlenen en in welke mate (hoeveel varianten). UWV heeft onlangs voorgesteld om als uitgangspunt in dit onderzoek te hanteren dat iedere vestiging medewerking verleent met drie varianten. Daarmee wordt geborgd dat de hoge benodigde onderzoeksaantallen gehaald kunnen worden. Tot op heden is door UWV echter nog geen uitsluitsel gegeven of daadwerkelijk iedere vestiging mee doet met het onderzoek. Daarom is in het verzoek om U-toets aan UWV gevraagd hierover duidelijkheid te geven.

Burgerperspectief bij de opzet- en uitvoering onderzoek

- Bij de totstandkoming van de opzet van dit onderzoek zijn (vertegenwoordigers van) WW-gerechtigden op diverse manieren betrokken. Zo heeft UWV bij de totstandkoming van deze onderzoeksopzet meermaals gesproken met de cliëntenraad. De input van de cliëntenraad is meegenomen in de opzet voor het onderzoek. Ook vragen we de LCR om input (toetsing vanuit clientperspectief) en gaan we op 23 mei a.s. langs de sociale partners (SZZ) om daar input op te halen die nog kan worden verwerkt in de AMvB. Ook door middel van de doenvermogentoets SBK (zie ook hieronder bij

5-2

waarborgen) is geborgd dat het perspectief van de uitkeringsgerechtigde is meegenomen.

- De directie WR heeft daarnaast in het kader van het Vereenvoudigingstraject WW zelf gesproken met circa 70 WW-ervaringsdeskundigen en/of experts. Ook in de gesprekken die in dit kader zijn gevoerd is de sollicitatieplicht WW veelvuldig aan de orde geweest. Naar aanleiding van deze gesprekken is ook een rapportage opgesteld, hierover wordt u binnenkort in het kader van dit traject nader geïnformeerd.[3] Wat hieruit naar voren is gekomen is op onderdelen ook meegenomen in de onderzoeksopzet. Zo kwam uit de gesprekken onder meer naar voren dat er een knelpunt wordt ervaren rond de sollicitatieplicht door oudere WW-gerechtigden. Zij stuiten op tegenslag en weerstand bij het vinden van werk, o.a. door de beeldvorming van werkgevers over hen. Daarom is het belangrijk dat deze subgroep expliciet wordt meegenomen in het onderzoek.
- Bij de uitvoering van het onderzoek worden WW-gerechtigden ook betrokken. Onder andere door in de pilotfase onder WW-gerechtigden te onderzoeken of de communicatie en nieuwe werkwijze duidelijk en doenbaar is voor hen. Zodat op basis van die input er nog aanpassingen kunnen worden gedaan voordat het onderzoek grootschalig wordt geïmplementeerd. Tot slot wil de directie WR, zodra de resultaten van het onderzoek bekend zijn de WW-gerechtigde betrekken, bijvoorbeeldbij het uitwerken van beleidsaanpassingen, (door middel van panels of het wederom voeren van gesprekken met de WW-gerechtigden, etc.).

Waarborgen

- Deelnemers in de eigen initiatief-variant kunnen in eerste instantie niet gehouden worden aan een vorm van inspanning en worden dus in principe niet geconfronteerd met een maatregel vanwege het niet voldoende voldoen aan deze verplichting.
- Dit is gewenst omdat het op de meest grondige wijze de (absolute) effectiviteit van de sollicitatieplicht onderzoekt en hierover beleidsmatige inzichten verschaft, die momenteel ontbreken. Om zuiver te kunnen meten is het noodzakelijk dat de populatie WW-gerechtigden in deze groep gevoelsmatig ervaart 'geen inspanningsplicht te hebben.'
- Er is een risico dat deze groep later uitstroomt uit het WW-regime doordat zij minder effectief of minder vaak solliciteren. Mede om die reden zijn er nadere waarborgen ingebouwd in het onderzoek, die als volgt worden ingekleed:
    - Transparantie: WW-gerechtigden binnen deze groep worden zorgvuldig en uitvoerig geïnformeerd over hun deelname aan het experiment en de (eventuele) effecten daarvan;
    - Vrijwilligheid*:* Uitgangspunt van dit onderzoek is vrijwilligheid van de WW-gerechtigde om deel te nemen aan het experiment. WW-gerechtigden nemen deel, nadat (schriftelijk) kennis is genomen van de voorwaarden van het experiment, waaronder de veranderde verplichtingen die volgen uit deelname van het experiment. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de keuze om deel te nemen aan een experiment - en daarmee ongelijke plichten - geïnformeerd plaatsvindt. De onderzoeksgroepen van de eigen initiatief- en de individuele afspraken-variant krijgen daarnaast de mogelijkheid om tóch (binnen een maand nadat voor hen kenbaar is dat zij deelnemen

5-7

[3] In de bijlagen bij deze nota vindt u wel alvast een beknopte samenvatting van de belangrijkste uitkomsten van deze dialogen.

6-1

aan het onderzoek) voor de reguliere sollicitatieplicht te kiezen. Dit geldt niet voor de onderzoeksgroep van variant 1, omdat op hen het huidige kader al van toepassing is.

- Re-integratie: Ook geldt voor de deelnemers uit de eigen initiatief variant dat zij gebruik kunnen maken van het reguliere dienstverleningsmodel van UWV. Het kan dan zijn dat UWV op verzoek van een WW-gerechtigde aanvullende kosten maakt voor het inkopen van externe scholingstrajecten. In dat geval worden aanvullende afspraken gemaakt met de WW-gerechtigde die het betreft, zoals bijvoorbeeld het verschijnen op een bepaalde locatie in het kader van scholing. Het niet-naleven van deze afspraken leidt echter niet tot het opleggen van sancties zoals een maatregel. Voor de eigen initiatief-groep geldt immers juist dat aan hen bij de start van het onderzoek wordt medegedeeld dat zij niet kunnen worden geconfronteerd met een sanctie vanwege het niet (voldoende) voldoen aan de inspanningsplicht. Het vervolgens dan toch opleggen van een sanctie uit hoofde van aanvullende dienstverlening waar zij gebruik van kunnen maken leidt tot onduidelijkheid en moeilijk uitlegbare situaties. Dit kwam ook als resultaat uit de Doenvermogentoets.
- Overige WW-verplichtingen: op de WW'ers uit de eigen initiatief-variant blijven de overige WW-verplichtingen onverkort van toepassing, voor zover dit niet de 'harde' inspanningsplicht betreft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het voldoen aan de overige controlevoorschriften ex artikel 26 WW en het Uitkeringsreglement WW. Ook geldt voor alle deelnemers van het onderzoek de inlichtingenplicht ex artikel 25 WW.

Einde onderzoeksperiode

- Aan het einde van de onderzoeksperiode loopt het Besluit af (beoogd: 1 februari 2028). Op het moment van het eindigen van de onderzoeksperiode kunnen er nog WW-gerechtigden geplaatst zijn in de individuele afspraken-variant dan wel in de eigen initiatief-variant. Dit zijn WW-gerechtigden met een herleefd recht, of die tijdens de onderzoeksperiode weer (her)instromen in de WW met een nieuw recht. Op hen is gedurende de gehele onderzoeksperiode één en dezelfde variant van toepassing.
- Voor de groep op wie de individuele afspraken-variant van toepassing is geldt dat UWV ook na de onderzoeksperiode deze variant blijft aanbieden. Dat is mogelijk, omdat ook binnen de huidige invulling van de sollicitatieplicht dergelijk maatwerk mogelijk is.
- Voor de eigen initiatief-groep ligt dat anders. In principe gaat het huidige kader weer gelden na afloop van het Besluit. Het is wenselijk dat het normale regime omtrent de sollicitatieplicht weer van toepassing is op deze groep WW-gerechtigden na afronding van het onderzoek. Er is immers een risico dat deze groep later uitstroomt uit het WW-regime doordat zij minder effectief en/of minder vaak solliciteren. Het wordt daarom van belang geacht dat aan deze groep niet langer dan strikt noodzakelijk voor het onderzoek de eigen initiatief-variant wordt aangeboden. Hierover zal UWV de WW-gerechtigden die het betreft uiteraard goed informeren, om te voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat bij deze WW-gerechtigden over wat hun plichten zijn. UWV zal hen aan het einde van de onderzoeksperiode in een persoonlijk

gesprek aangeven dat het onderzoek is afgelopen en dat daarom drie maanden later de reguliere sollicitatieplicht weer gaat gelden.

Financiële en/of regeldruk perspectief van de deelnemers

- Dit onderzoek heeft geen gevolgen voor de duur- en/of hoogte van de WW-uitkering van deelnemers. De verwachting is dat het per saldo effect van het onderzoek op de programmakosten WW verwaarloosbaar is.
- De verwachting is dat in de eigen initiatief-variant de regeldruk voor deelnemers afneemt. De sollicitatieplicht geldt voor deze groep niet, waarmee WW-gerechtigden zelfstandig keuzes kunnen maken over hun sollicitatie-inspanningen.
- Bij de individuele afspraken-variant is de verwachting dat de regeldruk per saldo gelijk blijft. Het voeren van een extra gesprek en opstellen van een plan van aanpak leidt naar verwachting tot een toename aan regeldruk. Tegelijkertijd ontstaat de registratieplicht in deze variant voor werkzoekenden pas na het vaststellen van het plan van aanpak. Hiermee vermindert de regeldruk ten opzichte van de huidige situatie in de eerste weken. In het algemeen zal de regeldruk voor de ene WW-gerechtigde uit deze groep toenemen, voor de andere WW-gerechtigde geldt dat de regeldruk zal afnemen. De verwachting is dat dit verschil elkaar per saldo opheft.

Wetenschappelijke borging

- Experimenten zijn enkel van meerwaarde als ze leiden tot wetenschappelijke kennis die uiteindelijk in de (beleids)praktijk toegepast kan worden.
- Teneinde de wetenschappelijke borging van dit onderzoek te bewerkstellingen, zodat er wetenschappelijke uitspraken gedaan kunnen worden, is bij het ontwikkelen van de onderzoeksopzet gedegen literatuurstudie gedaan en zijn op basis daarvan bepaalde hypothesen geformuleerd ten behoeve van de experimentele varianten die centraal staan in dit onderzoek. Deze hypothesen zijn terug te vinden in het Plan van Aanpak van UWV dat als bijlage bij deze nota is meegezonden, maar ook in het Besluit zelf (zie paragraaf 2.1.4).

Kosten

- De kosten vallen uiteen in onderzoekskosten en uitvoeringskosten.
- De kosten voor het onderzoek heeft UWV eerder geschat op €250.000 ex BTW SZW financiert de onderzoekskosten uit het beleidsondersteunend budget WR.
- UWV heeft de uitvoeringskosten geschat op ca. €1.932.000 (voornamelijk kosten van extra contactmomenten en kosten voor opleiden adviseurs). In de reactie op het verzoek om U-toets doet UWV een uitspraak over de actuele te verwachten kosten. Tussen UWV en SZW is afgesproken dat de uitvoeringskosten tot en met 2024 binnen de begroting van UWV gedekt worden. Over de kosten vanaf 2025 worden tussen UWV en SZW op een later moment (vermoedelijk eind 2023 in de context van het MFO 2024-2029) afspraken gemaakt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief UWV verzoek uitvoeringstoets experimenteerregeling inspanningsplicht WW	Verzenden aan UWV via DG SZI na akkoord MSZW (per brief, zie adres brief)	
2	Tijdelijk Besluit experiment inspanningsplicht WW	Verzenden aan UWV, ATR en LCR als bijlage bij de brieven, via DG SZI na akkoord MSZW	
3	Nota onderzoek effectiviteit sollicitatieplicht WW	Ter informatie voor in de lijn (**niet** verzenden aan UWV, ATR en LCR)	
4.	Bijlage bij nota onderzoek effectiviteit sollicitatieplicht WW	Ter informatie voor in de lijn (**niet** verzenden aan UWV, ATR en LCR)	
5.	Brief ATR verzoek toets op regeldruk Tijdelijk besluit experiment inspanningsplicht WW	Verzenden aan ATR via DG SZI na akkoord MSZW (per mail, zie mailadres brief)	
6.	Brief LCR verzoek cliëntentoets Tijdelijk Besluit experiment inspanningsplicht WW	Verzenden aan LCR via DG SZI na akkoord MSZW (per brief, zie adres brief)	
7.	Plan van Aanpak van UWV voor het onderzoek sollicitatieplicht WW	Ter informatie voor in de lijn (**niet** verzenden aan UWV, ATR en LCR)	
8.	Drietal documenten aangaande internetconsultatie	Ter informatie voor in de lijn (**niet** verzenden aan UWV, ATR en LCR)	Betreft beantwoording van de IAK-vragen, het persbericht en de entreetekst
9.	Samenvatting dialogen WR Vereenvoudiging WW	Ter informatie voor in de lijn (**niet** verzenden aan UWV, ATR en LCR)	

Notes

1-1 Akkoord - zie paar opm en vragen

2-1 Oke ik volg jullie advies

2-2 Zoals eerder gewisseld gevoelig. Vooral voor de groepen die minder service krijgen. Uit eerder begreep ik, als mensen toch graag meer dienstverlening willen, dat dat nog steeds kan?

4-2 Aha, ja belangrijk

4-4 Hoe verhoudt zich dat tot de jaarlijkse instroom?

4-6 Hoezo in staat is? Zouden sommige vestigingen niet kunnen of willen meewerken? Is dat hun eigen keuze of kunnen we daarin sturen?

5-2 Heel goed!

5-7 Risico op zelf selectie?

6-1 Hmmm, als je commercieel hulp zou inkopen zou je ook je geld kwijt zijn. Lijkt me goed om in een soort tussen evaluatie bij te houden hoeveel mensen zich aanmelden en vervolgens niet gebruiken

7-1 Wordt er een klankbord groep opgezet?

MSZW is akkoord
[redacted] 29/11)

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

24/11 LEZ
akk!
wordt spannend

TER BESLISSING

Directie
[redacted]

Datum
22 november 2023

Onze referentie
2023-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
7

Aan Minister van SZW

nota

Nota Tijdelijk Besluit experiment Inspanningsplicht WW

Aanleiding

- Om tot beter evidence-based beleid te komen, is bij SZW en UWV gezamenlijk de wens ontstaan om de effectiviteit van de sollicitatieplicht in de WW grondig te onderzoeken door middel van een experiment;
- Om dit onderzoek uit te voeren moet op bepaalde punten worden afgeweken van de WW. Dit kan bij wijze van experiment geregeld worden in een Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: het Besluit), gebaseerd op het experimenteerartikel in de WW;
- U bent in juni 2023 akkoord gegaan om dit Besluit voor internetconsultatie open te stellen en UWV om een uitvoeringstoets te verzoeken. De internetconsultatie is afgerond en UWV heeft het onderzoek uitvoerbaar beoordeeld in haar uitvoeringstoets mits rekening wordt gehouden met de gemaakte opmerkingen.

uitkomsten?

Geadviseerd besluit

- U wordt verzocht akkoord te gaan met de antwoordbrief op de uitvoeringstoets van UWV. Dit is tevens de opdrachtbrief voor implementatie. Indien u akkoord bent, zal DGSZI de bijgevoegde antwoordbrief ondertekenen en verzenden aan UWV (bijlage 1); ✓
- Tevens wordt u verzocht akkoord te gaan met de AMvB (bijlage 2), zodat deze doorgang kan vinden naar de CWIZO van 11 december en MR van 22 december. In dat kader is het aanbiedingsformulier MR bijgevoegd (bijlage 3). ✓

Kernpunten

- De onderzoeksopzet vergelijkt drie varianten van invulling van de inspanningsplicht:
  1. Huidige werkwijze (status quo variant): de standaard 'sollicitatieplicht' van 4 sollicitatieactiviteiten per 4 weken, inclusief geautomatiseerde registratie en handhaving bij UWV. Dit betreft de controlegroep;
  2. Eigen initiatief variant: de WW-gerechtigde zoekt op eigen initiatief naar werk, dus zonder harde inspanningsplicht maar mét ondersteuningsaanbod vanuit UWV binnen het huidig dienstverleningsconcept;
  3. Individuele afspraken variant: er worden vanaf de start van de WW-uitkering maatwerkafspraken gemaakt met de WW-gerechtigde. De WW-gerechtigde stelt daarbij zelf een plan van aanpak op inzake de re-integratieactiviteiten. Dit plan wordt besproken met de adviseur dienstverlening en goedgekeurd door UWV;
- In totaal zullen 125.000 WW-gerechtigden gevolgd worden in een periode van 2 jaar. Deze duur is gekozen omdat dat de maximale WW-duur is. De

aantallen zijn gekozen om tot statistisch significante conclusies te kunnen komen;
- De input uit de uitvoeringstoets, de Landelijke Cliëntenraad (LCR)-toets en het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) is verwerkt in de Nota van Toelichting bij het Besluit. ATR heeft dit dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat zij constateren dat de regeldrukgevolgen toereikend in beeld zijn gebracht;
- De internetconsultatie van het conceptbesluit is afgerond. Er zijn vier reacties binnengekomen. Geen van de reacties heeft aanleiding gegeven tot wijziging van het Besluit;
- UWV heeft het voorstel technisch uitvoerbaar geacht, mits de WIA 35-min groep (hierna: 35-minners) wordt uitgesloten van het onderzoek. In de reactiebrief honoreert u dit besluit. 35-minners zijn WW-gerechtigden die voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn verklaard. Deze groep krijgt bijzondere dienstverlening die vergelijkbaar is met de dienstverlening voor uitkeringsgerechtigden met een WGA-uitkering;
  - Omdat deze dienstverlening en de daaraan gekoppelde digitale processen anders verlopen dan voor 'reguliere' WW-gerechtigden vraagt het meenemen van deze doelgroep in het onderzoek een forse wijziging in het bestaande proces en systeempassingen van UWV. Ook leidt dit tot vertraging van de start van het onderzoek tot minimaal eind 2024;
  - Daarnaast geldt de standaardafspraak van 4 sollicitatieactiviteiten per 4 weken niet per definitie voor deze groep. UWV acht het daarom vanuit onderzoeksperspectief weinig zinvol om deze groep mee te laten lopen in het onderzoek;
  - Het is van belang dat het onderzoek uitvoerbaar is. SZW volgt UWV daarom in dit voorstel waardoor 35-minners worden uitgesloten van dit onderzoek.
- Daarnaast noemt UWV nog twee punten in hun uitvoeringstoets. Namelijk de groep herlevers (voor deze groep 'herleeft' een oud WW-recht na een kort dienstverband) en de groep WW'ers waarvoor de werkgever eerder een loonkostensubsidie heeft ontvangen. Deze groepen lopen ook mee in dit onderzoek en behoeven bijzondere aandacht in de uitvoering. Wij voorzien hier geen problemen. Wij gaan ook uitgebreid in op deze groepen in de opdrachtbrief;
- Na de MR, moet het Besluit begin volgend jaar worden voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. Conform artikel 130 lid 5 WW wordt het ontwerp van de AMvB ten minste vier weken aan beide kamers der Staten-Generaal overgelegd. Gedurende een periode van dertig dagen kan dan door of namens een vijfde deel van één van de Kamers worden gevraagd de inwerkingtreding alsnog bij wet te regelen;
- Na de voorhang bij de Staten-Generaal wordt het Besluit ter advisering voorgelegd aan de Raad van State;
- De beoogde datum van inwerkingtreding van de AMvB, en daarmee de start van het onderzoek, is juni 2024. Dit is een krappe planning en in potlood omdat het verdere planning en proces veel afhankelijkheden kent;
- Vanwege de grootschaligheid van het onderzoek heeft UWV een half jaar van tevoren de opdrachtbrief voor implementatie nodig. Hieraan wordt met deze implementatiebrief voldaan;
- Omdat het Besluit nog langs CWIZO, MR, Tweede Kamer en Raad van State moet, kunnen nog wijzigingen optreden in het Besluit die relevant zijn voor UWV. SZW informeert UWV zodra zich een wijziging voordoet. Dit kan effect hebben op de beoogde start van het onderzoek;
- UWV heeft de totale kosten geschat op €5,1 miljoen. Dit is inclusief de onderzoekskosten van € 0,3 miljoen in 2024 en € 0,6 miljoen in 2025 aan kosten die met name betrekking hebben op een verhoging van het aantal gesprekken in de individuele afspraken variant. Deze kosten van cumulatief € 0,9 miljoen zullen worden gedekt binnen de begroting van SZW. Hiervoor

zijn de middelen reeds gereserveerd op de begroting van SZW. De overige uitvoeringskosten van €4,2 miljoen worden gedekt binnen de begroting van UWV.

- In de komende week zullen wij nog wat wetstechnische punten op detailniveau uitwerken voor dit Besluit waardoor deze nog kan veranderen richting de CWIZO. Deze veranderingen zullen echter puur technisch van aard zijn en niets veranderen aan de inhoud van het Besluit of het experiment.

Volgnr.	**Naam**	**Actie**	**Informatie**
1	De Implementatiebrief Experiment Inspanningsplicht WW	Verzenden aan UWV via DG SZI na akkoord MSZW (per brief, zie adres brief)	Reactie op de U-toets van UWV tevens zijnde de opdrachtbrief aan UWV.
2	De AMvB (de regeling, de Nota van Toelichting en het artikelsgewijs deel)	Verzoek om akkoord	De AMvB vormt de juridische basis voor het experiment.
3	Het Aanbiedingsformulier MR	Aanbiedingsformulier MR ondertekenen	Het conceptbesluit bij de Raad van State aanhangig maken.
4	De U-toets van UWV	*Ter informatie*	UWV heeft getoetst of het onderzoek uitvoerbaar is.
5	Het Consultatieverslag	*Ter informatie*	De uitkomsten van de Internetconsultatie die heeft gelopen van 5 juni 2023 tot en met 4 juli 2023.
6	De Kabinetsreactie op de LCR-toets	*Ter informatie*	Kabinetsreactie op de Burgertoets van de Landelijke Cliëntenraad d.d. 13 juli 2023.
7	De vorige nota Tijdelijk besluit experiment inspanningsplicht WW d.d. 5 mei 2023	*Ter informatie*	Verzoek akkoord met conceptbesluit, Internetconsultatie, persbericht, niet informeren van ministerraad over internetconsultatie en toetsingsverzoeken aan UWV, LCR en ATR.

M.SZW is akkoord [redacted] 14/12)

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

14/12 CEG
Spannend!

TER BESLISSING

Directie
[redacted]

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
4

Aan Minister van SZW

nota

Nota Tijdelijk Besluit Experiment Inspanningsplicht WW
Aanbieding MR

Aanleiding

- Om tot beter evidence-based beleid te komen, is bij SZW en UWV gezamenlijk de wens ontstaan om de doeltreffendheid van de sollicitatieplicht in de WW grondig te onderzoeken door middel van een experiment. Om dit onderzoek uit te voeren, moet op bepaalde punten worden afgeweken van de WW. Dit kan bij wijze van experiment geregeld worden in een Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: het besluit), gebaseerd op artikel 130 WW (de experimenteerbepaling);
- 24 november 2023 bent u akkoord gegaan om het besluit (bijlage 3) in te brengen bij de CWIZO van 11 december 2023 (bijlage 4);
- De CWIZO is akkoord gegaan zonder opmerkingen. De volgende stap is het doorgeleiden van het besluit naar de MR van 22 december 2023 door middel van het ondertekenen van het Aanbiedingsformulier MR (bijlage 1). Ter voorbereiding van de MR hebben wij een spreeklijn voor u voorbereid (bijlage 2);
- Omdat het om een experiment in de WW gaat, zal het besluit na akkoord van de MR bij het parlement worden voorgehangen.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd het Aanbiedingsformulier MR (bijlage 1) te ondertekenen en dit besluit (bijlage 3) in te brengen bij de MR van 22 december 2023.

Achtergrondinformatie

- In de vorige nota hebben wij aangegeven dat wij nog een wetstechnisch punt op detailniveau moesten uitwerken na uw akkoord op 24 november 2023;
- Dit is inmiddels gebeurd. Inhoudelijk is het besluit niet veranderd. Deze aanpassing is namelijk puur technisch van aard. Om meer duidelijkheid te creëren hebben wij onder andere in artikel 3 nader gespecificeerd wat er wordt verstaan met de definitie '35-minners.'

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023-[redacted]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Bijlage 1 Aanbiedingsformulier -Ministerraad Tijdelijk Besluit Experiment Inspanningsplicht WW-12-12-2023	Bijlage bij verzending, ondertekenen	
2	Bijlage 2 Advies- en Spreeklijn MR Tijdelijk Besluit Experiment Inspanningsplicht WW-12-12-2023	Ter informatie (**niet verzenden**)	
3	Bijlage 3 Tijdelijk Besluit Experiment Inspanningsplicht WW (bepalingen, NvT en artikelgewijs deel) 12-12-2023	Bijlage bij verzending	
4	Bijlage 4 Nota d.d. 24-11-2023 Inclusief Akkoord MSZW WR 13122-12-12-2023	Ter informatie (**niet verzenden**)	

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Datum
23 augustus 2023

Ons kenmerk

Bijlage(n)
1

Aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer C.A. Herstel
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onderwerp
Uitvoeringstoets concept Tijdelijke besluit experiment inspanningsplicht WW

Geachte heer Herstel,

Op 6 juni 2023 ontvingen wij uw verzoek (kenmerk SZW2023-0000263777) om een uitvoeringstoets uit te voeren op het concept Tijdelijk besluit experiment inspanningsplicht WW. Met dit besluit wordt het mogelijk om grootschalig onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht in de Werkloosheidswet. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan vervolgens toekomstbestendig en effectief beleid worden ontwikkeld, wat gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten. Het onderzoek richt zich op de inspanningsverplichting.

Bij deze informeren wij u op hoofdlijnen over de uitkomst van onze uitvoeringstoets, die als bijlage bij deze brief is gevoegd, en gaan we in op de specifieke aspecten waar u onze bijzondere aandacht voor vraagt.

Het voorstel is uitvoerbaar, mits de doelgroep van het onderzoek op twee onderdelen wordt aangepast:

- De groep mensen die na een arbeidsongeschiktheidsbeoordeling voor de ZW of WIA voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn beoordeeld, wordt uitgezonderd van dit onderzoek.
- De doelgroep wordt uitgebreid met mensen die na inwerkingtreding van het besluit geen nieuw recht op WW hebben, maar van wie het oude WW-recht herleeft.

Het onderzoek heeft in beperkte mate impact op de doorontwikkeling van de sollicitatiescan. De sollicitatiescan is een selectie-instrument dat de uitvoering een handvat biedt om werkzoekenden te helpen met betrekking tot de kwaliteit van hun sollicitatiegedrag. De sollicitatiescan blijft bruikbaar gedurende het onderzoek voor de uitvoering, maar om de sollicitatiescan door te kunnen ontwikkelen, is het volume van de instroom van WW-gerechtigden van belang. Dit volume wordt door het uitvoeren van het onderzoek beïnvloed. Het volume dat tijdens het onderzoek gebruikt kan worden, daalt doordat gegevens van een deel van de deelnemers aan het onderzoek niet gebruikt kunnen worden in de scan. Op het moment dat de instroom ten behoeve van de sollicitatiescan niet meer geborgd kan worden, gaat UWV in overleg met het ministerie van SZW.

Het betreft een grootschalig onderzoek. Voor het onderzoek zijn 125.000 WW-cliënten nodig om ook voor subgroepen statistisch significante effecten vast te kunnen stellen. Op basis van het verwachte aantal mensen dat een beroep op de WW zal doen in 2024, te weten 265.000, en het gegeven dat alle vestigingen van UWV deelnemen, is het de verwachting dat de aantallen ruimschoots gehaald worden. Nadat de benodigde aantallen bereikt zijn, heeft UWV heeft drie maanden nodig om de reguliere werkwijze (vier sollicitaties per vier weken) weer te implementeren. Als de instroom van deelnemers lager uitvalt dan verwacht en de benodigde 125.000 niet behaald kunnen worden, kan het onderzoek in overleg met uw medewerkers verlengd worden. Om tijdig bij te kunnen stellen wordt maandelijks gemonitord.

De implementatieduur bedraagt minimaal zes maanden. Om het onderzoek tijdig te kunnen uitvoeren, is UWV al gestart met voorbereidende activiteiten, zoals ook op ambtelijk niveau is besproken met medewerkers van uw departement.

UWV heeft beoordeeld of er noodzaak bestaat voor het uitvoeren van een volledige Gegevenbeschermingseffectbeoordeling (GEB) op zowel het onderzoek als op het aangepaste proces.
Een GEB voor het onderzoek acht UWV niet noodzakelijk, omdat door het onderzoeksbureau gebruik gemaakt wordt van gepseudonimiseerde gegevens en er voor het doen van onderzoek een mantel GEB beschikbaar is die van toepassing is op dit onderzoek.
Omdat er sprake is van een (substantiële) wijziging in het WW-werkproces, i.c. het werken met nieuwe varianten van de inspanningsplicht, wordt een volledige GEB uitgevoerd op dit aspect. Deze beoordeling geeft inzicht in mogelijke issues en eventueel aanvullende te nemen maatregelen.

De incidentele kosten, inclusief onderzoekskosten, bedragen naar verwachting € 5,1 miljoen, waarvan € 4,2 miljoen (uitvoeringkosten tot en met 2024) gedekt wordt binnen de begroting van UWV. De uitvoeringskosten hebben met name betrekking op een verhoging van het aantal gesprekken in de individuele afspraken variant. Bij de berekening is uitgegaan van de volgende verdeling van deelnemers in de onderzoeksgroepen:

- 40% status quo;
- 30% eigen initiatief variant;
- 30% individuele afspraken variant.

Met uw medewerkers zijn we nog in gesprek over een groep WW-cliënten waarvoor de gemeente op grond van de Participatiewet re-integratieplichtig is en die onderdeel uitmaakt van het onderzoek.

Hoogachtend,

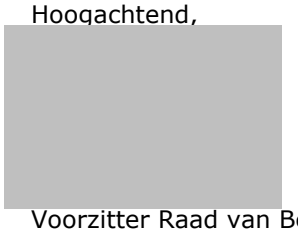

Voorzitter Raad van Bestuur

Samenvatting en oordeel 22-08-2023

Besluit experiment inspanningsplicht WW

Onderzoek sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht

Oordeel: 2

1. **Ja** (uitvoerbaar)
2. **Ja, mits** (uitvoerbaar mits in het voorstel rekening wordt gehouden met de gemaakte opmerkingen)
3. **Nee, tenzij** (niet uitvoerbaar tenzij het voorstel op onderdelen wordt aangepast)
4. **Nee** (niet uitvoerbaar vanwege ernstige bezwaren)

Doel voorstel

Het Besluit experiment inspanningsplicht WW is nodig om onderzoek mogelijk te maken naar de effectiviteit van (de sollicitatieplicht als invulling van) de inspanningsplicht. De sollicitatieplicht bestaat momenteel uit tenminste vier sollicitaties per vier weken. Deze norm is vastgelegd in het Besluit Sollicitatieplicht werknemers WW en IOW 2012. Van deze norm kan afgeweken worden als er sprake is van een vrijstelling, een ontheffing of daar andere goede redenen voor zijn. Met dit Besluit wordt het mogelijk om, bij wijze van experiment, tijdelijk een afwijkende invulling te geven aan de inspanningsplicht. Het centrale doel is te kunnen analyseren wat de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht in de WW, als invulling van de inspanningsplicht, is én wat de effectiviteit is van een alternatieve invulling met meer aandacht voor individuele afspraken. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan vervolgens toekomstbestendig en (kosten)effectief beleid worden ontwikkeld, wat gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten. Het onderzoek richt zich op de inspanningsverplichting van WW-cliënten. De intensiteit en het aanbod van de dienstverlening, zoals die beschreven is in het dienstverleningsconcept WW, blijft beschikbaar en minimaal geborgd voor alle onderzoeksgroepen

Oordeel UWV

- Het voorstel is uitvoerbaar, mits de doelgroep van het onderzoek wordt aangepast zoals vermeld in hoofdstuk 2.
- Uiterlijk 6 maanden voor de gewenste datum van inwerkingtreding moet UWV de implementatieopdracht ontvangen mits de doelgroep aangepast wordt.
- Het onderzoek heeft in beperkte mate impact op de doorontwikkeling van de sollicitatiescan.
- Om het benodigde aantal deelnemers voor het onderzoek te behalen, dient het aantal deelnemers maandelijks gemonitord te worden, zodat bijgesteld kan worden als de instroom in de WW hoger of lager uitvalt dan verwacht.

Toelichting

Het onderzoek past binnen de UWV-strategie om meer rekening te houden met de menselijke maat en individuele afspraken te kunnen maken met cliënten. Op basis van de onderzoeksresultaten kan het bestaande beleid onderbouwd aangepast worden, zodat UWV haar taak om WW-cliënten te ondersteunen bij het vinden van duurzaam werk zo optimaal mogelijk kan uitvoeren.

Uitvoeringskosten

Wij voorzien voor dit onderzoek totaal 5,1 miljoen aan incidentele kosten. De onderzoekskosten financiert SZW. De uitvoeringskosten over 2023 en 2024 worden binnen de begroting van UWV gedekt. Over de financiering van de kosten over 2025 maakt UWV op een later moment afspraken met SZW.

Kader

Het implementeren van het hier beoordeelde voorstel vereist inzet van schaarse ICT- capaciteit. UWV en SZW hebben afgesproken om periodiek in samenspraak te bezien welke keuzes we gaan maken over de inzet van beschikbare ICT-capaciteit. Dit geldt voor het implementeren van zowel nieuwe wet- en regelgeving als overige verandertrajecten binnen UWV.

Inhoudsopgave

1. Inleiding **2**

2. Uitgangspunten / voorwaarden **4**

3. Beoordelingspunten **5**
1. Uitvoerbaarheid 5
2. Effectiviteit 5
3. Effecten voor klanten 5
4. Handhaafbaarheid 6
5. Informatie- en gegevenshuishouding 6
6. Minimale implementatietermijn 7
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten 7
8. Gevolgen voor de verantwoordings-en beleidsinformatie 7

1. Inleiding

Op 6 juni 2023 heeft UWV het verzoek ontvangen voor een uitvoeringstoets op het voorgenomen Besluit experiment inspanningsplicht WW met als kenmerk 2023-0000263777. Artikel 130 WW, de experimenteerbepaling, geeft de mogelijkheid om tijdelijk, bij wijze van experiment, af te wijken van o.a. de wettelijke inspanningsplicht om te kunnen onderzoeken of er effectievere mogelijkheden zijn om de inschakeling van WW-cliënten in duurzame arbeid te bevorderen.

In voorliggende uitvoeringstoets beoordeelt UWV het voorstel op de volgende aspecten:

1. Uitvoerbaarheid
2. Effectiviteit
3. Effecten voor klanten
4. Handhaafbaarheid
5. Informatie- en gegevenshuishouding
6. Minimale implementatietermijn
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten
8. Verantwoordings- en beleidsinformatie

Aanleiding

Naar aanleiding van de Knelpuntenbrief van UWV van 3 juni 2021, is het voornemen ontstaan om een grootschalig onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht als invulling van de inspanningsplicht. Onder effectiviteit verstaan we voornamelijk de uitstroom naar duurzaam werk en uitstroom uit de WW-uitkering voordat de maximum uitkeringsduur verstrijkt. Daarnaast is in het onderzoek aandacht voor andere uitkomsten, waaronder klanttevredenheid.
Het onderzoek biedt een kans om andere, vernieuwende werkwijzen te beproeven. De resultaten van het onderzoek kunnen handvatten bieden om het huidige beleidskader te verbeteren teneinde het doel, activering en uitstroom, op een efficiëntere en effectievere manier te bereiken.

Voorstel

Het Besluit experiment inspanningsplicht WW beoogt onderzoek mogelijk te maken naar de inspanningsplicht.
UWV en SZW hebben de afgelopen periode constructief samengewerkt om tot een gedegen opzet voor dit onderzoek te komen. Inmiddels is er een definitief plan van aanpak voor dit onderzoek, dat door zowel UWV als SZW wordt gedragen.

Het onderzoek vergelijkt de effectiviteit van de volgende varianten als invulling van de inspanningsplicht met elkaar:

1. *Status quo*
   De huidige sollicitatieplicht; de standaard verplichting van 4 sollicitatieactiviteiten per 4 weken inclusief geautomatiseerde registratie en handhaving door UWV. Dit betreft de controlegroep.
2. *Eigen initiatief variant*
   De WW-cliënt zoekt op eigen initiatief naar werk, dus zonder harde inspanningsplicht.
3. *Individuele afspraken variant*
   De norm hierbij is afspraken op maat voor iedere WW-cliënt vanaf de start van de WW-uitkering, waarbij de WW-cliënt zelf een plan van aanpak opstelt inzake de re-integratieactiviteiten. Dit plan bespreekt de WW-cliënt met zijn adviseur bij UWV. Na goedkeuring van het plan van aanpak door UWV wordt periodiek feedback gegeven door de adviseur van UWV. De adviseur van UWV monitort en handhaaft de gemaakte afspraken.

Deelname aan het onderzoek is vrijwillig. WW-cliënten krijgen de mogelijkheid om van een opt-out gebruik te maken.
Voor alle varianten geldt dat de WW-cliënt pro actief het dienstverleningsaanbod van UWV aangeboden krijgt.
In onderstaande tabel is in een overzicht inzichtelijk gemaakt wat er geldt ten aanzien van elke variant voor wat betreft de inspanningsplicht.
Overige WW-verplichtingen die niet zien op inspanningen voor nieuw werk, zoals de inschrijving als werkzoekende en het doorgeven van wijzigingen die van invloed kunnen zijn op recht, hoogte en duur van de uitkering blijven voor alle onderzoeksgroepen van kracht.

	Status quo	Eigen initiatief	Individuele afspraken
Toepasselijkheid inspanningsplicht	√	-	√
Toepasselijkheid registratieplicht voor sollicitatieactiviteiten	√	-	√
Handhaving op inspanningsplicht	√	-	√
Toepasselijkheid sollicitatieplicht 4x4	√	-	-
Toepasselijkheid verplichting passende arbeid behouden	√	√	√
Toepasselijkheid verplichting passende arbeid verkrijgen/aanvaarden	√	-	√
Recht op dienstverlening / ondersteuning	√	√	√
Mogelijkheid tot afzien van deelname alternatieve variant (opt-out)	-	√	√

Voor dit onderzoek is een AMvB nodig, omdat de eigen initiatief variant niet in overeenstemming is met het huidig wettelijk kader van de WW rondom de inspanningsplicht. Op basis van artikel 130 WW (de experimenteerbepaling) is het mogelijk om tijdelijk, gedurende de onderzoeksperiode bij wijze van experiment, af te wijken van o.a. de wettelijke inspanningsplicht om te kunnen onderzoeken of en zo ja welke mogelijkheden er zijn om de inschakeling in de arbeid van WW-cliënten te bevorderen.
Hoewel de andere twee varianten, de status quo variant en de individuele afspraken variant in overeenstemming zijn met de wettelijke inspanningsplicht, zijn er in het Besluit ten behoeve van de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtsbescherming ook voor de deelnemers uit die varianten nadere regels gesteld over verplichtingen die gelden.

In het eerste kwartaal van 2024 zal het onderzoek starten. De doorlooptijd van het onderzoek is iets minder dan 4 jaar; de eerste vier maanden worden de onderzoeksvarianten getest in pilotvorm (400 WW-cliënten per onderzoeksgroep) en worden daarna vervolgens geïmplementeerd binnen alle vestigingen van UWV. De inclusieperiode bedraagt vervolgens maximaal een jaar; WW-cliënten die in de WW instromen worden willekeurig ingedeeld in één van de drie varianten. Na de inclusieperiode worden de deelnemers gedurende maximaal twee jaar (maximum WW-duur) gevolgd. Tot slot wordt de data verwerkt en wordt het eindrapport geschreven. De eerste tussentijdse onderzoeksresultaten worden op zijn vroegst vierde kwartaal 2026 verwacht.

2. Uitgangspunten / voorwaarden

Uitgangspunten en voorwaarden waarop de uitvoeringstoets gebaseerd is:

- *De doelgroep*
  - *WW-cliënten met een WW-recht na arbeidsongeschiktheidsbeoordeling uitzonderen*
    Het includeren van de groep mensen die recht op WW heeft nadat zij voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn verklaard (35-minners), is vanuit onderzoekstechnisch oogpunt niet zinvol en betekent een forse wijziging in het bestaande proces.
  - *Herlevers includeren in het onderzoek*
    Het is systeemtechnisch niet mogelijk om WW-cliënten waarvan de WW-uitkering herleeft na datum inwerkingtreding van het Besluit buiten het onderzoek te houden als UWV de dienstverlening direct wil blijven opstarten op basis van de eerste werkloosheidsdag die de cliënt opgeeft.

- *Inclusieperiode*
  Voor het onderzoek zijn 125.000 WW-cliënten nodig om ook voor subgroepen statistisch significante effecten vast te kunnen stellen. Op basis van het verwachte aantal mensen dat een beroep op de WW zal doen in 2024, te weten 265.000 en het gegeven dat alle vestigingen van UWV deelnemen, is het de verwachting dat de aantallen ruimschoots gehaald worden. Zodra de benodigde instroom van 125.000 wordt bereikt, beëindigt UWV de instroomperiode in het onderzoek met dien verstande dat beëindiging op zijn vroegst op 1 februari 2025 gebeurt, zodat seizoensinvloeden die kenmerkend zijn voor de WW, in kaart kunnen worden gebracht. UWV heeft drie maanden nodig om de reguliere werkwijze (vier sollicitaties per vier weken) te implementeren. Als de instroom lager uitvalt dan verwacht en de benodigde 125.000 niet behaald kunnen worden, kan de instroomperiode in overleg met SZW verlengd worden. Om tijdig bij te kunnen stellen, wordt maandelijks gemonitord.

- *Sollicitatiescan*
  Het onderzoek heeft in beperkte mate impact op de doorontwikkeling van de sollicitatiescan. De sollicitatiescan is een selectie-instrument dat adviseurs van UWV een handvat biedt om WW-cliënten te helpen met betrekking tot de kwaliteit van hun sollicitatiegedrag. De scan is ingesteld en gevalideerd op het sollicitatieregistratie-gedrag dat geldt in de status quo. De sollicitatiescan blijft bruikbaar gedurende het onderzoek voor de adviseurs WW, maar om de sollicitatiescan door te kunnen ontwikkelen, is het volume van de instroom in de WW van belang. Het volume dat tijdens het onderzoek gebruikt kan worden daalt doordat gegevens, van deelnemers aan de eigen initiatief variant en de individuele afspraken variant, niet gebruikt kunnen worden in de scan. Dit gevolg dient geaccepteerd te worden.

3. Beoordelingspunten

1. Uitvoerbaarheid

Het onderzoek inspanningsplicht is technisch uitvoerbaar, mits in het voorstel rekening wordt gehouden met de volgende punten:

- *35-minners geen deel uit laten maken van de doelgroep voor het onderzoek*
  Mensen die door een sociaal medische beoordeling minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn bevonden, krijgen geen ZW of WIA-uitkering, maar kunnen een WW-uitkering aanvragen. Aangezien er bij deze cliënten sprake is van beperkingen door ziekte of gebrek, verloopt de dienstverlening aan deze klanten vergelijkbaar met de dienstverlening aan cliënten met een WGA-uitkering (afwijkend van de reguliere WW-dienstverlening). Dat betekent dat deze cliënten dienstverlening ontvangen van een zogenaamde 'adviseur intensieve dienstverlening'. Deze adviseur heeft inzicht in arbeidskundige informatie. Mede op basis van deze informatie worden de mogelijkheden van de cliënt besproken en worden met cliënt passende afspraken gemaakt. Deze cliënten komen ook, indien nodig, in aanmerking voor inkoop van aanvullende re-integratie-dienstverlening (in tegenstelling tot reguliere WW-cliënten). Voor deze cliënten geldt niet per definitie de standaardafspraak van 4 sollicitaties per 4 weken zoals die voor reguliere WW-cliënten geldt. Maatwerk (individuele afspraken) is hier de standaard, net als bij WGA-cliënten. Gelet op het gegeven dat deze cliënten een ander dienstverleningsproces doorlopen en ook door andere adviseurs begeleid worden dan de reguliere WW-cliënten, is het uitvoeringstechnisch te complex om deze groep mee te laten lopen in het experiment.
  Daarnaast is ook de verwachting dat er geen verschil optreedt voor 35-minners tussen de status quo variant en de individuele afspraken variant, waardoor onderzoek naar deze groep cliënten, vanuit onderzoekstechnisch oogpunt, niet zinvol is. Met deze groep cliënten worden reeds individuele afspraken gemaakt. Alternatief is dat 35-minners alleen in de groepen 'status quo' en 'eigen initiatief' worden ingedeeld. Een effect van de 'eigen initiatief variant' kan dan nog wel gemeten worden voor 35-minners. Echter, het is systeemtechnisch niet mogelijk om specifiek voor 35-minners een andere indeling (op basis van het eindcijfer van hun burgerservicenummer (BSN)) te hanteren dan voor de reguliere WW-cliënten.
- *Het onderzoek wordt uitgevoerd op alle UWV-vestigingen*
  WW-cliënten worden willekeurig in één van de drie onderzoeksgroepen ingedeeld op basis van het eindcijfer BSN Daarbij is het systeemtechnisch niet mogelijk vestigingen buiten beschouwing te laten.
- *WW-cliënten die werkloos worden na datum ingang Besluit en van wie de WW-uitkering herleeft, omdat ze geen nieuw recht op WW hebben opgebouwd, includeren in het onderzoek.*
  De dienstverlening wordt al opgestart voordat er een besluit op de aanvraag om een WW-uitkering wordt genomen. Bij de start van de dienstverlening hanteert UWV de eerste werkloosheidsdag zoals door cliënt opgegeven bij zijn aanvraag om een WW-uitkering. Als bij de beslissing op de aanvraag blijkt dat de WW-cliënt ten onrechte is ingedeeld in de eigen initiatief variant of in de individuele afspraken variant, is het onwenselijk hem achteraf toch weer in de status quo variant in te delen.

2. Effectiviteit

Het doel van het onderzoek is helder en richt zich specifiek op de (kosten) effectiviteit van de sollicitatieplicht. Wij verwachten dat het onderzoek de benodigde inzichten oplevert over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de huidige sollicitatieplicht om te kunnen beoordelen of het beleid aangepast moet worden.

3. Effecten voor klanten

Het onderzoek gaat over de inspanningsverplichtingen. Door het onderzoek wordt duidelijk welke inspanningsplicht het meest effectief is. Op basis van de bevindingen kan huidig beleid onderbouwd aangepast worden waar WW-cliënten bij gebaat zijn.

Het onderzoek past binnen de UWV-strategie om meer rekening te houden met de menselijke maat en maatwerk te kunnen bieden. Hoewel de effectiviteit van de huidige sollicitatieplicht nog onvoldoende is onderzocht, zijn er wel aanwijzingen uit de wetenschappelijke literatuur dat de vormgeving van de

standaard invulling van deze plicht beter kan. Op basis van de onderzoeksresultaten kan beleid aangepast worden, zodat UWV WW-cliënten efficiënter en effectiever kan ondersteunen bij het vinden van duurzaam werk. Dat is in belang van cliënten.

De inclusieperiode waarin WW-cliënten die instromen in de WW worden ingedeeld in één van de drie varianten bedraagt maximaal één jaar. Deelname aan het experiment (toebedeling aan één van de alternatieve varianten van de solliciatieplicht) is geheel vrijwillig. De onderzoeksgroepen van de eigen initiatief en de individuele afspraken variant krijgen de mogelijkheid om binnen één maand, nadat aan hen kenbaar is gemaakt dat zij geselecteerd zijn voor deelname aan het onderzoek, toch via opt-out voor de reguliere sollicitatieplicht te kiezen.
Voor iedere WW-cliënt blijft de dienstverlening als ondersteuning bij het weer aan het werk gaan op hetzelfde niveau zoals deze nu is; ook voor de eigen initiatief variant geldt het reguliere dienstverleningsmodel van UWV. Zij krijgen dus dezelfde dienstverlening als de andere twee onderzoeksgroepen (status quo groep en individuele afspraken groep). Dat houdt in dat zij ook uitgenodigd worden voor gesprekken en indien noodzakelijk en wenselijk aanvullende dienstverlening aangeboden kunnen krijgen. Zo kan voor hen ook gelden dat er bijvoorbeeld noodzakelijke scholingstrajecten door UWV worden gefinancieerd.

UWV en SZW hebben gezamenlijk een doenvermogentoets uitgevoerd tijdens de beleidsvoorbereiding waarna het onderzoek nog is aangepast voor de eigen initiatief variant. Zo kan het niet deelnemen aan afgesproken aanvullende dienstverlening niet leiden tot een sanctie, omdat dat kan leiden tot onduidelijkheid en lastig uitlegbare situaties. Tevens is tijdens de beleidsvoorbereiding meermaals contact geweest met de Cliëntenraad UWV en is de Commissie Ethiek van UWV geraadpleegd. Zij hebben een aantal aandachtspunten aangedragen die zien op het zorgvuldig en uitvoerig informeren van cliënten over hun deelname aan het onderzoek (waaronder uitleg over rechten en plichten in de verschillende varianten) en de (eventuele) effecten daarvan, de aandacht voor gespreksvoering en bekendheid van het doel en de noodzaak van het onderzoek bij de adviseurs van het Werkbedrijf. Dat daarbij niet alleen effect op uitstroom naar werk belangrijk is, maar ook waarden als klanttevredenheid, vertrouwen in de cliënten én in de professionals van UWV.
Op basis van geuite zorgen over de 'ongelijkheid' die ontstaat tussen de drie varianten, is toegelicht dat een experiment echt nodig is om zeker te weten hoe deze alternatieve invullingen uitwerken in de praktijk, zodat op basis hiervan gedegen beleidskeuzes gemaakt kunnen worden. Met dit doel is ook juist artikel 130 van de WW in het leven geroepen, waarmee de tijdelijke ongelijkheid tussen groepen geen schending van het gelijkheidsbeginsel omvat. Van belang daarbij is te realiseren dat de indeling in de experimentgroepen op basis van een objectief criterium gebeurt en niet discriminatoir is (op basis van het burgerservicenummer).

Er zijn zorgen geuit over een mogelijke hogere bijstandsinstroom voor de eigen initatief-variant, omdat sommige mensen wellicht moeilijk met de geboden vrijheid kan omgaan. Enerzijds is dit onderwerp van dit onderzoek. Onbekend is juist nog of plichten effectief zijn, eerder (aanpalend) onderzoek laat hier gemixte effecten van zien (voor verschillende doelgroepen). Anderzijds is het belangrijk om te benadrukken dat deze mensen wel gewoon ondersteuning/dienstverlening ontvangen bij het weer aan het werk gaan. Onderdeel daarvan is de mogelijkheid tot inzet van extra dienstverlening bij nadering van het einde WW-recht, eventueel in samenwerking met de gemeente. In de pilotfase wordt onderzocht onder WW-cliënten of de communicatie en nieuwe werkwijze duidelijk en doenbaar is voor hen. Zodat op basis van die input nog aanpassingen kunnen worden gedaan voordat het onderzoek grootschalig wordt geïmplementeerd.

4. Handhaafbaarheid

Er zijn geen risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik.
Voor de onderzoeksgroepen status quo en individuele afspraken wijzigt er niets in de verplichtingen en de handhaving daarop. Voor de eigen initiatief groep gelden er minder verplichtingen waardoor er minder gehandhaafd hoeft te worden.

5. Informatie- en gegevenshuishouding

Een Gegevenseffectbeoordelling (GEB) voor het onderzoek acht UWV niet noodzakelijk, omdat door het onderzoeksbureau gebruik gemaakt wordt van gepseudominiseerde gegevens en er voor het doen van onderzoek een mantel GEB beschikbaar is die van toepassing is op dit onderzoek.
Omdat er sprake is van een (substantiële) wijziging in het WW-werkproces, het werken met nieuwe varianten van de inspanningsplicht, wordt een GEB uitgevoerd. Deze beoordeling geeft inzicht in mogelijke issues en eventueel aanvullende te nemen maatregelen.

6. Minimale implementatietermijn

De minimale implementatietermijn bedraagt 6 maanden. Alle communicatie en content rondom de inspanningsplicht wordt toekomstgericht (generiek) aangepast, zodat bij teruggang naar de oude situatie (4 sollicitaties per 4 weken) minimale inspanning en middelen worden gevraagd. Terug naar de oude situatie, bij het bereiken van de benodigde onderzoeksaantallen, bedraagt maximaal 3 maanden.
Indien de groep 35-minners onderdeel uit blijft maken van de doelgroep van het onderzoek is de minimale implementatietijd van 6 maanden niet langer haalbaar en zal UWV opnieuw een beoordeling van het voorstel moeten doen. Bij het opstarten van de voorbereidingen voor het onderzoek, had UWV deze groep niet in het vizier als zijnde reguliere WW-cliënten. Om het onderzoek tijdig te kunnen laten starten zijn de voorbereidingen reeds 4 maanden geleden gestart. De reden hiervoor is onder andere beperkte releasecapaciteit binnen de systemen. Dient de groep toch meegenomen te worden in het onderzoek, dan zal UWV het huidige – op deze groep aangepaste - proces ingrijpend dienen te wijzigen.

7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

De incidentele kosten bedragen naar verwachting €5,1 miljoen. Dit is inclusief de onderzoekskosten van €0,3 miljoen die door SZW gefinancieerd worden. De uitvoeringskosten tot en met 2024 van €4,2 miljoen worden gedekt binnen de begroting van UWV. De kosten hebben met name betrekking op een verhoging van het aantal gesprekken in de individuele afspraken variant. In onderstaande tabel zijn de kosten per jaar gespecifieerd. Bij de berekening is uitgegaan van de volgende verdeling van deelnemers in de onderzoeksgroepen:

- 40% status quo
- 30% eigen initiatief variant
- 30% individuele afspraken variant

Totale kosten (€ mln)	*2023*	*2024*	*2025*	Totaal
Extra gesprekken	-	2,5	0,6	3,1
Aanpassingen werkinstructies, opleiding en het volgen hiervan	0,0	1,0	-	1,0
Ontwerp, bouw, test en implementatie systemen	0,4	-	-	0,4
Klant- en kenniscommunicatie	-	0,3	0,0	0,3
Onderzoekskosten	-	0,3	-	0,3
Totale kosten	**0,4**	**4,1**	**0,6**	**5,1**

8. Gevolgen voor de verantwoordings-en beleidsinformatie

De wijziging heeft geen impact op de beleids- en verantwoordingsinformatie.

landelijke cliëntenraad.

Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW Den Haag
070 349 97 90
info@landelijkeclientenraad.nl
landelijkeclientenraad.nl
hetgaatovermij.org

Burgertoets (concept)Besluit experiment inspanningsplicht WW
Den Haag: 13 juli 2023
Kenmerk:

Het ministerie van SZW heeft op 2 juni de Landelijke Cliëntenraad (LCR) gevraagd een burgertoets uit te voeren op het (concept)Besluit experiment inspanningsplicht WW. De LCR kent de knelpunten waarmee burgers te maken hebben. We kunnen daarom bijvoorbeeld de burgertoets inzetten om de gevolgen van nieuwe maatregelen of wetswijzigingen te bekijken vanuit de ogen van de burgers.

Randvoorwaarden experimenteel onderzoek
Het gaat hier om een experiment waarbij tijdelijk afgeweken kan worden van enkele bepalingen in de WW. Laten we voorop stellen dat de LCR voorstander is van vernieuwing van dienstverlening. Dit is nodig omdat burgers tegen de randvoorwaarden van de wet oplopen of juist niet begrijpen waarom regelgeving zo rigide moet worden uitgevoerd. Voor de inspanningsverplichting in de WW kunnen volgens ons prima andere oplossingen worden gevonden. Daarom alleen al heeft dit experiment onze aandacht. We beoordelen het experiment door de randvoorwaarden vooraf te bekijken en voorstellen te geven bij de opzet van het experiment.

Observaties vooraf
Wie heeft een verhoogde kans op deelname aan het experiment?
Om mee te kunnen doen aan het experiment moeten mensen ongeveer een gelijke tijd WW ontvangen. Dat is meteen een lastig punt. Tot begin dertig hebben mensen beperkte uitkeringsrechten. Flexibele arbeid is ook scheef verdeeld onder werknemers. Hoogopgeleiden hebben meer kans op een vast contract en opbouw van sociale zekerheidsrechten dan mensen die een praktische opleiding hebben gehad. De laatste groep zal vaker korte tijd een beroep op de WW moeten doen. De groep die dus langere tijd WW ontvangt, is dus bijna altijd hoogopgeleid en wat ouder. In de opzet van het experiment zien we weinig terug over de verwachtingen van wie gaan deelnemen. Wij denken dat jongeren en mensen in de flexibele schil als doelgroep interessant zijn.

Scholing en opleiding
Veel werknemers hebben als ze WW krijgen recht op scholing, maar dan is de WW-tijd te kort om de opleiding af te ronden. Het is niet altijd duidelijk of voldoende WW-rechten voorwaarde zijn voor de inzet van scholing. Dat betekent dus dat ook hier alleen mensen met voldoende WW-rechten of genoeg eigen geld hun opleiding kunnen afronden. Wie fulltime invulling geeft aan een leven lang leren zou natuurlijk ook ontheven moeten worden van de sollicitatieplicht.

Duur van het experiment
Voor het experiment is het het overwegen waard om een groep met ongeveer dezelfde kenmerken te hanteren. Dan pas wordt duidelijk of mensen meer investeren in scholing en opleiding, omdat ze ook ‘verletkosten’ vergoed krijgen. We hebben dit niet teruggevonden in de beschrijving van het experiment. Nu is het niet duidelijk wat belangrijker is: de duur van de WW of de ontheffing van sollicitatieplicht of andere afspraken. Veel mensen hebben niet de luxe om andere afspraken te maken.

Random toewijzen van nieuwe aanvragen naar de verschillende groepen
Als mensen willekeurig worden toegewezen aan onderzoeksgroepen blijft het probleem bestaan dat niet iedereen gelijke WW-rechten heeft. Voorts willen wij erop wijzen dat er ethische bezwaren kleven aan een burger onthouden van dienstverlening, waardoor kansen mogelijk negatief worden beïnvloed. Verder willen we meegeven dat bij het loslaten van de 4 wekeneis, er onduidelijkheid kan ontstaan wat precies wel de eisen zijn die worden gesteld. Risico is
In experimenteel onderzoek spreekt men vaak van quasi experimenteel onderzoek(*Realistic evaluation 1997, Pawson & Tilley)*, omdat het in de praktijk heel lastig blijkt om zuiver experimentele onderzoeken op te zetten. In de regel worden meerdere onderzoeksmethoden tegelijk ingezet om te bepalen wat de effecten zijn naast het experiment. In het verleden zijn er wel onderzoeken gerapporteerd, waarin gebruik is gemaakt van ***achteraf*** samengestelde controle groepen, die ook gematched worden naar achtergrondkenmerken. (*De weg lange werk*. (2008) SEO, TNO, *De weg terug: van arbeidsongeschiktheid naar werk* (2005) SEO.). Dit zou een praktische oplossing zijn om het ethische probleem van de controlegroep te omzeilen.

Puntsgewijze opmerkingen
1. Het valt ons op dat er op verschillende plaatsen in het Besluit en de Nota van Toelichting andere omschrijvingen voor de doelstelling van het experiment worden gebruikt.
In artikel 2: het willen verkrijgen van inzicht naar de 'effectiviteit'.
In artikel 8: de 'doeltreffendheid' en 'effectiviteit'. In de Nota van toelichting komt het begrip 'absolute effectiviteit' naar voren, maar wordt ook het neutralere begrip 'werking van' gebruikt. Daarnaast staat in de Nota van Toelichting het begrip 'doelmatigheid'.
De LCR adviseert om de begrippen bij de doelstelling en evaluatie van het experiment gelijk te trekken. Dat is van belang voor de analyse van de uitkomsten.

2. Het kwalitatief toetsen van de varianten is, zo vindt de LCR, ook aan te raden.
Was de inspanningsverplichting of de ontheffing ervan wel of niet behulpzaam bij het zoeken naar nieuw werk? En ook: draagt de inspanningsverplichting bij aan het welzijn van burgers? Als burgers beleid positief ervaren ontstaat er immers ook meer draagvlak. Veel mensen ervaren nu het verlies van werk en verplichtingen die er vervolgens bij horen als zeer stressvol. De vraag is dan ook hoe mensen een andere inspanningsverplichting of geen handhaving van de inspanningsverplichting ervaren? Leidt dit tot meer of minder stress? Hebben burgers voldoende doenvermogen om hiermee om te gaan en wanneer slaat keuzevrijheid om in willekeur?
Wij adviseren kaders vooraf of tijdens het proces te ontwikkelen op basis van ervaringen, tips en trics van personen die eerder hebben deelgenomen aan het experiment. Deze informatie moet bij intake beschikbaar worden gesteld aan nieuwe deelnemers aan het experiment. Zo kan beter vorm worden gegeven aan de keuzevrijheid die de burger heeft gekregen. Dit voorkomt dat bij wijze van experiment de burger iedere keer opnieuw het wiel moet uitvinden. De burger kan zo voortborduren op ervaringen van anderen. Het wordt dan veel meer een lerende evaluatie. Immers voor sommige burgers is het vaak de eerste ervaring. Anderen hebben al meer ervaring als er sprake is van herhaalwerkloosheid.

3. De drie varianten leveren voor de uitvoering een andere werklast op. Wij denken dat het goed is om ook de verandering in uitvoerbaarheid wordt meegenomen.

4. In de tweede alinea van hoofdstuk 2.1.2 van de Nota van toelichting staat dat het ook mogelijk is dat 'een WW-gerechtigde kan besluiten geen inspanningsverplichtingen te verrichten gericht op sollicitatieactiviteiten'. Dit vraagt om een goede statistische verwerking. Het belangrijkste doel van het experiment is om te toetsen of een andere vorm van inspanningsverplichting of het laten vervallen van die verplichting gevolgen hebben voor de arbeidsinschakeling.
De crux is volgens de LCR dat er geen handhaving op de inspanningsverplichting plaatsvindt als burgers deelnemen aan variant 2. De mogelijkheid om helemaal niets te doen voor arbeidsinschakeling kan een onnauwkeurig resultaat voor variant 2 tot gevolg hebben.
De LCR adviseert bij de uitkomsten van variant 2 de mensen die wél of geen inspanning hebben verricht, goed van elkaar te scheiden. Daarmee wordt voorkomen dat de resultaten van het experiment onnauwkeurig zijn.

5. Het experiment is opgesteld vanuit het perspectief van handhaving en de manier waarop afspraken met burgers worden gemaakt. Wij denken dat het zeer waardevol is als ook wordt gekeken naar een betere match tussen inspanningen van het werkbedrijf, de vraag naar personeel en de verschillende doelgroepen in de wet (breed offensief, banenafspraak enzovoorts).

We wijzen erop dat de inspanningsverplichting ook aan de orde is in de Participatiewet. Het is de bedoeling van spoor 2 van de 'Participatiewet in balans' om alle onderdelen van het huidige beleid te toetsen. De kennis die wordt opgedaan in dit experiment kan zo worden gebruikt in de herziene Participatiewet.